

Uudet ohjeet turvallisemmasta naapuriavusta julkaistu

Kuntien rooli naapuriavun välittämisessä korostuu korona-aikana

Korona-tilanne on nostanut esille huomion siitä, että naapuriavulle ei ole selkeää kanavaa tai ohjeistusta. Suomessa on tarve avun selkeämmälle koordinaatiolle, jotta se tapahtuu turvallisesti. On myös tärkeää saada korona-apua tarvitsevat ja sitä tarjoavat kohtaamaan. Parhaat edellytykset avun alueelliseen koordinaatioon on kunnilla. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö on luonut ohjeet naapuriapua antaville ihmisille yhteistyössä Eläkeliiton kanssa.

Vakavan koronan riskiryhmiin kuuluu yli miljoona suomalaista. Noin 870 000 heistä on yli 70-vuotiaita. Eläkeliiton helmikuussa tekemän tutkimuksen mukaan 65 % kotona asuvista iäkkäistä olisi tarvinnut enemmän apua päivittäisiin toimintoihinsa ja lääkehoitonsa toteuttamiseen jo ennen koronaa. Nyt kotona asuvien iäkkäiden selviytyminen vaikeutuu eristäytymisen vuoksi ja lääkehoidon turvallisuus uhkaa vaarantua.

Naapuriapu-tiedon lisäys löydettävään paikkaan kunnan nettisivuilla helpottaisi valtakunnallista kansalaisviestintää

Naapuriapua annetaan kuntien koordinoiman avun lisäksi muun muassa sosiaalisen median kanavien, seurakuntien, järjestöjen ja Nappi Naapuri -palvelun kautta. Ongelmana tällä hetkellä on se, että avun tarvisijat eivät välttämättä löydä tai kehtaa pyytää apua. Moni avuntarvisija ei käytä sujuvasti nettiä eivätkä kauempana asuvat omaisetkaan tiedä, mistä toisen paikkakunnan avun löytää.

Osa kunnista soittaa nyt läpi yli 70-vuotiaita, mutta vakavan koronan riskiryhmiin kuuluu sairauden takia noin 200 000 18-69-vuotiaista. Myös riskiryhmiin kuulumattomat esimerkiksi yksinhuoltajat saattavat tarvita naapuriapua. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) ja Eläkeliitto suosittelevat, että jokainen kunta lisäisi tiedon paikkakunnalla välitettävästä avusta kunnan verkkosivujen etusivulle. Tämä helpottaisi valtakunnallista koordinaatiota ja mahdollistaisi myös valtakunnallisen neuvontapuhelimen toiminnan.

SPEK selvitti 100 eri kokoisen ja eri puolilla maata sijaitsevan kunnan nettisivuilta korona-avun helppoa löydettävyyttä. 26 prosenttia kunnista ei kertonut koronaan liittyvästä avusta etusivuillaan mitään. 33 prosentilla kunnista tieto avusta oli kahden klikkauksen päässä eli ei välttämättä helposti löydettävissä. Selkokieltä korona-avusta kertomisessa käytti hyvin harva kunta, vaikka kohderyhmään kuuluu monia sitä tarvitsevia.

Uudet ohjeet julkaistu naapuriavun turvallisemmasta välittämisestä

SPEK toteutti maaliskuussa kyselyn naapuriavusta sitä antaville tai harkitseville organisaatioille. Tulosten perusteella moni naapuriapua tavanomaisissa olosuhteissa tarjoavista ihmisistä kuuluu riskiryhmiin, joten tarvitaan uusia naapuriavun toimijoita. Kyselystä käy myös ilmi, että

naapuriavun tarjoaminen ja vastaanottaminen on toistaiseksi ollut pirstaleista. Naapuriavun sisältö vaihtelee laajasti ja naapuriapuun liittyy paljon turvallisuuteen ja maksamiseen liittyviä huolia.

SPEK julkaisi yhteistyössä Eläkeliiton kanssa ohjeet naapuriavun antamisesta turvallisemmin kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja apua tarjoavien ihmisten käyttöön. Ohjeissa on huomioitu koronatilanteen lisäksi riskiryhmien asumisturvallisuus laajemminkin. Ohjeet on tarkistettu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella.

Naapuriapua voi olla kauppa-avun lisäksi autettavan paloturvallisuuden varmistaminen, jotta vältetään pelastustoimen tarpeettomalta kuormittumiselta tai yksinäiselle tärkeän lemmikin vieminen hoitoon.

Myös jutteluapu on tarpeen monelle eristäytyneelle – Eläkeliiton juttuluuri tarjoaa keskustelukumppanin turvallisesti

Naapuriapua voi olla myös vinkkaaminen auttavaan puhelimeen. Tietoa niistä on kerätty naapuriapuhjeisiin. Esimerkiksi tällä viikolla aloittanut Eläkeliiton juttuluuri -puhelinpalvelu tarjoaa ikäihmisille mahdollisuuden jakaa elämän iloja ja suruja.

Juttuluuri ei ole kriisipuhelin eikä se anna asiantuntijatietoa tai neuvoja esimerkiksi koronatilanteeseen liittyen. Se antaa kuitenkin ikääntyneille mahdollisuuden sanoittaa ääneen tilanteen aiheuttama ahdistus ja pelko myötäelävän kuuntelemisen kautta arkisista asioista keskustelemisen lisäksi.

Näin annat naapuriapua turvallisemmin -ohjeet:

https://issuu.com/spek_ry/docs/n_in_annat_naapuriapua_turvallisemmin?fr=sODJkMTExNjU1NTk

Eläkeliiton asiantuntijoiden ylläpitämä juttuluuri -puhelinpalvelu

Arkisin klo 9.00-11.00 puhelinnumerossa 040 7257 111

Lisätietoja:

Johtava asiantuntija Kari Telaranta, SPEK, 0447365776, kari.telaranta@spek.fi

Vanhusasiamies Irene Vuorisalo, Eläkeliitto, 0407257152, irene.vuorisalo@elakeliitto.fi